



Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 93/05
21.12.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vojimira Cvijovića, predsednika veća, Branislave Apostolović i Jovanke Kažić, članova veća, u parnici po tužbi tužioca AA, protiv tuženih "BB", koje zastupa advokat BV, "VV", "GG", "DD", čiji je punomoćnik advokat BG, "ĐĐ", "EE", "ŽŽ" i "ZZ", radi zaštite autorskog prava, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv rešenja Okružnog suda u Beogradu P. 17/2001 od 20.8.2003. godine, u sednici veća održanoj 21. decembra 2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE rešenje Okružnog suda u Beogradu P. 17/2000 od 20.8.2003. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Okružnog suda u Beogradu P. 17/2001 od 20.8.2003. godine Okružni sud u Beogradu se oglasio stvarno nenadležnim za postupanje u ovoj parnici, tužbu odbacio i sve do tada sprovedene radnje u postupku ukinuo.

Protiv rešenja Okružnog suda u Beogradu tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući prvostepeno rešenje na osnovu odredbe čl. 388. i čl. 372. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 361. st. 2. tač. 1., 2., 5., 7. i 9. i na pravilnu primenu materijalnog prava, Vrhovni sud je našao da je žalba tužioca osnovana.

Osnovano se u žalbi tužioca ističe da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo kada se prvostepenim rešenjem oglasio stvarno nenadležnim za postupanje po tužbi tužioca, tužbu odbacio i sve do tada sprovedene radnje ukinuo.

Tužilac je tužbom od 4. februara 2002. godine tražio da se obavežu tuženi da mu isplate naknadu kao posledicu nezakonitog kršenja njegovog autorskog prava kao autora scenarija koji je, bez njegove saglasnosti bez ikakve naknade iskorišćen za film "GG". Tužilac je naveo da je u većem broju američkih filmskih studija i produkcija ponudio svoj scenario vezan za temu erupcije vulkana a koji je registrovan pod nazivom "DD", da je bio odbijen, ali da je i pored toga došlo do snimanja filma "GG" koji je prikazivan u bioskopskim salama širom sveta. Prvostepeni sud primenom odredbom čl. 27., 46., 53., čl. 50. do 52. i čl. 54. i 55. Zakona o rešavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja našao da se u konkretnom slučaju ne može odrediti nadležnost domaćeg suda te da Okružni sud u Beogradu nije nadležan za suđenje po tužbi tužioca.

Ovakav zaključak prvostepenog suda je zasada preuranjen, jer prvostepeni sud nije imao u vidu odredbe Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora, kojom je u čl. 16 propisano da ratifikovani međunarodni ugovori i opšte prihvaćena pravila međunarodnog prava imaju primat nad pravom Srbije i Crne Gore i pravom država članica. U skladu sa ovakvom odredbom treba naglasiti da je SFRJ donela Uredbu o ratifikaciji Svetske (univerzalne) konvencije o autorskom pravu sa priložima, izmenjene 24. jula 1971. godine i da je ova Uredba objavljena u "Službenom listu SFRJ" - međunarodni ugovori i drugi sporazumi br. 54/73 od 18. 10. 1973. godine. U čl. II navedene Konvencije je propisano da objavljena dela državljana svake države ugovornice, kao i dela objavljena prvi put na teritoriji jedne takve države, uživaju, u svakoj drugoj državi ugovornici, zaštitu koja ova druga država pruža delima svojih državljana objavljenim prvi put na njenoj sopstvenoj teritoriji, kao i zaštitu specijalno priznatu ovom Konvencijom. Radi primene ove Konvencije svaka država ugovornica može propisima svog unutrašnjeg zakonodavstva da izjednači sa svojim državljanima svako lice koje ima domicil na teritoriji ove države. Članom III navedene Konvencije je propisano da svaka država ugovornica, koja prema svom unutrašnjem zakonodavstvu, postavlja kao uslov zaštite prava autora ispunjene formalnosti, kao što su deponovanje, registrovanje, naznačenje da je autorsko pravo zadržano, overene isprave, plaćanje takse, stvaranje i objavljivanje dela na nacionalnoj teritoriji treba da smatra ove zahteve kao ispunjene za svako delo zaštićeno u smislu ove Konvencije, objavljeno prvi put izvan teritorije ove Države, a čiji autor nije njen državljanin ako, od prvog objavljivanja ovog dela svi njegovi primerci objavljeni odobrenjem autora ili svakog drugog nosioca ovih prava nose oznaku s praćen imenom nosioca autorskog prava i naznačenjem godine prvog objavljivanja, znak, ime i godina moraju biti stavljeni na način i mesto koji jasno pokazuje da je autorsko pravo zadržano, te u tački 2. gde je propisano da odredbe stava 1. ovog člana ne zabranjuju jednoj državi ugovornici da, u cilju obezbeđenja, sticanja i uživanja autorskog prava, podvrgne izvesnim formalnostima ili drugim uslovima dela objavljena prvi put na njenoj teritoriji ili dela njenih državljana, bez obzira na mesto njihovog objavljivanja.

Pogrešan je zaključak prvostepenog suda da se na konkretni slučaj ne može primeniti čl. 53. nomenutog Zakona

Ugrožena je zaključak prvostepenog suda da se na konkretni slučaj ne može primeniti čl. 53. pomenutog Zakona o rešavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja koji govori o sporovima vanugovorne odgovornosti za štetu, jer da nisu zadovoljeni uslovi za primenu čl. 46. i čl. 50. do 52. ovog Zakona niti je šteta nastala na teritoriji ove Države.

Tužilac je u tužbi a i tokom postupka isticao da je šteta za njega nastala na teritoriji SCG, jer je autorsko pravo kršeno i u Beogradu prikazivanjem navedenog filma u Beogradu i na teritoriji SCG, te da je stoga u smislu čl. 53. navedenog Zakona bio nadležan prvostepeni sud za suđenje, na te okolnosti pružio je i dokaze. Takođe, tokom postupka tužilac je tvrdio da je prvostepeni sud nadležan za suđenje po njegovoj tužbi u smislu čl. 55. navedenog Zakona, jer firma "II", vrši distribuciju i prikazivanje filmova u Jugoslaviji odnosno sada SCG, koje snimaju i distribuiraju širom sveta tužene firme "BB" i firma "DD".

Prvostepeni sud ove navode, činjenice i dokaze nije cenio pa je stoga preurao sa zaključkom da nije nadležan da sudi po tužbi tužioca.

Iz navedenih razloga, prvostepeno rešenje je ukinuto primenom odredbe čl. 491. st 1. ZPP-a ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004), čl. 380. st. 1. tač. 3., čl. 381. u vezi sa čl. 370. ZPP-a, prvostepeno rešenje je ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Prvostepeni sud će u ponovnom postupku uzeti u obzir odredbe Svetske (univerzalne) konvencije o autorskom pravu, ceniće navode i dokaze tužioca na koje je ukazano u ovom rešenju, pa će nakon toga pravilnom primenom materijalnog prava doneti novu odluku.

Za Predsednika veća-sudija,

Branislava Apostolović, s.r.

Za tačnost otpavka

sd